

Referat af minikonference afholdt i Odense d. 14 november 2019

Fokus på konferencen var lavfrekvent støj fra de store industrier – der er et landsdækkende problem.

- 1) Fabrikker
- 2) Transformerstationer
- 3) Vindmøller
- 4) Kraftvarmeværker

Velkomst v. Kenn og Nils

Nils lagde ud og takkede for det gode fremmøde. Der var op til dagen kommet enkelte afbud.

Indlæg v. Peter Skeel Hjorth

Desværre mødte Peter Skeel Hjorth ikke frem til konferencen, men det blev efter kort snak blandt deltagerne, valgt at fortsætte med aftenens program på trods af dette.

Der blev derefter igangsat en bordrunde hvor flere af de fremmødte fik mulighed for, at forklare om hvad der plager dem mest i hverdagen. (Efter aftale med de fremmødte har foreningen fået lov til at nævne disse deltagere ved navn).

Louis og Hanne (Nyk. Sj.):

Tror at det er varmeværket der er synderen. Varmeværket ligger på Billesvej i Nyk. Sj.

Støjen begyndte i oktober 2017, i forbindelse med etablering af et solvarmeanlæg – der er tilknyttet store pumper på 35 kW.

Resultatet er en dyb kontinuert brummen og vibrationer.

I området er der 3-4 personer der er påvirket af støjen.

Kirsten (Nyk. Sj.):

Nabo (næsten) til Hanne. Tror også på at det er varmeværket, men har også vandværket i kikkerten. De har for nylig fordoblet deres størrelse.

Har kontaktet Neurolog Peter Michael Nielsen vedr. brug af dybe baslyde som terapiform.

Peter har meldt tilbage og har bl.a. sagt at "behandling er vanskelig", men han havde også en konkret idé til at komme videre. Han ønsker kontakt med 9 personer der alle er plaget af lavfrekvent lyd og som samtidig ønsker at indgå i et projekt der skal ske gennem en videnskabelig protokol.

Birthe (Odense N):

Oplever at lyden nu er væk, men har oplevet det meget kraftigt gennem en del år. Har været hjertepåvirket.

Marlene (Slagelse):

Oplever vibrationer - sengen "brummer". Har nu valgt at sove med magnetdyne og magnetlagen.

Hun har købt det hos "Novavita" som er en butik der forhandler dette sengetøj.

Hun oplyser at det hjælper meget på problemet.

Hun har netop hyret nogle folk til at komme og måle jordstråler, vagabonderende strøm (Det er en mand

ved navn Jacob Gubbi der kan måle dette). Marlene oplever at strømmen har været meget generende. Endvidere bemærker Marlenes mand? At der er vagabonderende strøm i området – altså at der er ”strøm” i vandet. De kender flere i området med samme problem. En landmand (Søren Olsen – kendt i medierne for at have haft køer der ikke ville drikke af vandet) har også ment at det netop var ”strømmen” der gjorde noget ved vandet.

Ebba (Roskilde):

Kender også problemet med lavfrekvent støj og vibrationer. Hun mener det kommer fra kraftvarmeværket i Roskilde, ARGO. Også vandværkerne larmer meget. Hun er medlem af en lokal Facebook gruppe i Svogerslev, hvor der er noget debat om emnet.

Ejnert og Jytte (Veddinge):

Jytte startede med at kunne ”høre” støj for ca. 4 år siden. Hun opfatter det primært som vibrationer der på en eller anden måde forplanter sig i kroppen på hende så hun oplever at ”høre” de vibrationer hun mærker. Tror at det kan komme fra Lundbeck (medicinalfabrik der ligger i området). Støjen kommer og går og Jytte har registreret den løbende.

En svinefarm der ligger ca. 3km fra bopælen kan også være støjkilde. Hun har fået flere henvendelser fra andre folk i nabolaget.

Nils (Vordingborg):

Fortalte kort om sin oplevelse med lavfrekvent støj. Kan kun høre det på venstre øre, og har oplevet støjen i over 12 år. Har efterhånden lært at leve med det og benytter meditation ved søvnbesvær.

Har for ca. 4 år siden fået foretaget en akkrediteret støjmåling der efter beregning af vægtning mm. Viste at der ikke var noget problem. Kommunen lukkede herefter sagen.

Kenn (Køge):

Kenn fortalte, at han konkret er generet af Konverterstation/Omformerstation Bjæverskov der brummer konstant efter Kriegers Flak er blevet opkoblet til Omformerstationen. Køge Kraftvarmeværk er synderen fra øst ift. Kenns bopæl.

Kenn fortalte endvidere om grundlaget for vejledningen fra 1997. Bemærkede bl.a. at litteraturhenvisninger i vejledningen stammer fra artikler mm. Der ligger tilbage i 80'erne eller tidligere.

Fælles debat efter bordrunden:

- Hvis vi skal have kræfter til at kæmpe kampen, skal vi have vores nattesøvn.
- Hvis en læge (Neurolog) kan lave forsøg der hjælper støjplagede, har han jo erkendt at der er et problem.
- En anden forsker (Mads Klokker) er medforfatter på en artikel om lavfrekvent støj. Der er link til denne på foreningens hjemmeside i fanen ”fakta”. <https://www.lavfrekvent.dk>
- Lokal støjdæmpning er ikke det vigtigste emne her.

Efter bordrunden var der en mindre pause, hvor folk kunne få noget at spise og drikke.

Kenn informerede om vores samarbejde med Advokat Christian Harlang – responsum, samt vores efterfølgende kontakt til Advokat Line Barfoed.

Harlang er som bekendt gået konkurs. De penge der i sin tid (2012) blev indsamlet af foreningen har de brugt på at udarbejde et responsum på ca. 35 sider.

Kort resumeret kan man sige, at det eneste der hjælper her er Jura, især fordi den rigtige jura, er den eneste mulighed for, at give påbud til virksomheder.

Generelt kan man sige: "Virksomheder vil ikke støjdæmpe, da det koster penge", "Virksomhederne påstår at støjen er vores problem – vi skal altså bevise at det er virksomhederne der larmer".

Kenn opfordrede til at vi ikke skal nøjes med at tale om problemet (som det sker i høj grad på f.eks. facebook, men også i medierne generelt), men handle på problemet – med Jura.

Støjen kan dæmpes – det koster bare noget.....

Nils og Kenn har haft møde med Line Barfoed, der har udtrykt interesse i vores sag, men det er også et spørgsmål om vi kan finde penge til at sætte hende i gang med at føre sagen op til Civilstyrelsen der er vigtigt for den fremadrettede proces.

Kenn (og Nils) fortalte herefter lidt om de fysiske egenskaber der er ved lavfrekvente bølger.

Når først bølgen er opstået, skal der meget tykke vægge til for at dæmpe den.

Lavfrekvente lydbølger kan være meget lange. Da lydens hastighed er 343 m/s, vil en frekvens på 20Hz give en ca. 17 meter lang bølge og det ville derfor kræve en 17 meter tyk væg at bremse lyden totalt.

Hvis væggen er lydabsorberende vil tykkelsen kunne reduceres noget.

$$\frac{343 \text{ m/s}}{20 \text{ Hz}} = 17,15 \text{ m}$$

Ved lavere frekvenser bliver bølgelængden selvsagt endnu længere.

Dvs. det er bedst at bremse/hindre dannelsen af lydbølgen, og vores lavfrekvente støjkilder kan kun dæmpes ved selve kilden, fx. ved vindmøllen, ved transformeren, ved generatoren, osv. Det er relativt nemt, men det koster nogle penge, som man ikke har lagt ind i anlægsfasen af opsætningen af (støj)kilden.

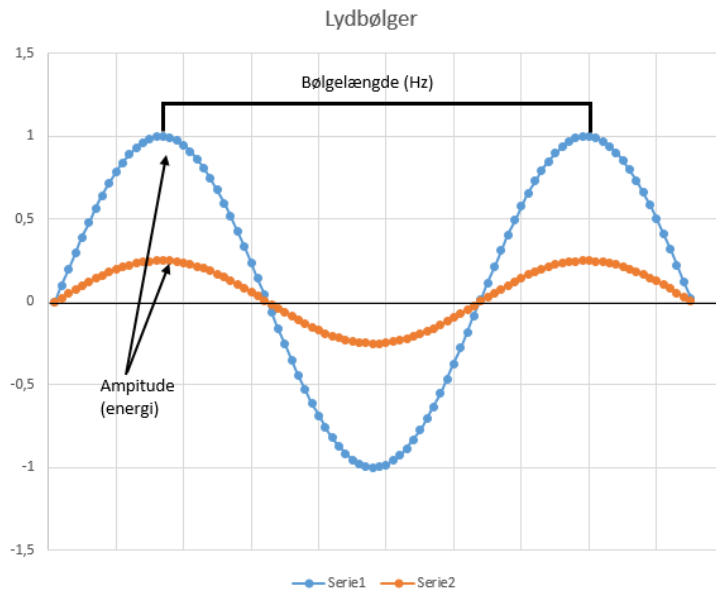
Bølgelængden – et udtryk for frekvens målt i hertz (Hz)

Jo lavere frekvens – des dybere lyd – og tilsvarende større bølgelængde

Amplituden - et udtryk for hvor meget energi der er i bølgen.

Jo større bølge - des mere energi. <https://da.wikipedia.org/wiki/Amplitude>

Decibel – Et mål for det lydtryk der opfattes af det menneskelige øre.

Da det kun vanskeligt kan lade sig gøre at ændre på frekvensen, er der kun to muligheder tilbage for at støjdæmpe.

- 1) mindske amplituden (energien)
- 2) indkapsle lydkilden helt tæt på udbredelsesstedet – således at der ikke når at komme nok energi i bølgjen.

Fremadrettet for foreningen. Hvem gør hvad – kan vi rejse flere penge – hvem vil hjælpe?

Kenn og Nils vil gerne indkalde til et møde (i København) hvor vi kan diskutere fremtiden nærmere, herunder hvem der er villige til at donere penge til formålet.

Kenn har efter konferencen haft kontakt til Peter Skeel Hjorth, og han har lovet at holde et oplæg i København i 2020.

Vigtigt er det også at forstå, at hvis vi får sagen til Civilstyrelsen vil vi få vores penge tilbage.

Det understreges, at alle beløb er velkomne – lidt har også ret, men foreningen råder ikke over uanede midler så det vil være nødvendigt med donationer.

Foreløbig har foreningen tilkendegivet at der kan erlægges op til ca. 5.000 som donation til det fremtidige arbejde. Endvidere har Kenn fået tilkendegivelser fra flere medlemmer der ligeledes ønsker at donere penge, men der er ikke aftalt et fast beløb endnu.

På bestyrelsens vegne

Nils Berthelsen og Kenn Klinthøj